

Sprawa C-547/19

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 ust. 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Data wpływu:

15 lipca 2019 r.

Sąd odsyłający:

Înalta Curte de Casație și Justiție (Rumunia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

13 maja 2019 r.

Strona skarżąca:

CY

Asociația „Forumul Judecătorilor din România”

Druga strona postępowania:

Inspekția Judiciară

Consiliul Superior al Magistraturii

Înalta Curte de Casație și Justiție

Przedmiot postępowania w postępowaniu przed sądem krajowym

Skargi wniesione przez Asociația Forumul Judecătorilor din România (stowarzyszenie „Forum Sędziów Rumunii”) i CY na postanowienie Secția pentru judecători în materie disciplinară (zwanej dalej „Izbą Dyscyplinarną Sędziów”) przy Consiliul Superior al Magistraturii (najwyższa rada sądownictwa, Rumunia; zwana dalej „CSM”) z dnia 28 marca 2018 r., na mocy którego oddalono wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w interesie CY stowarzyszenia Forumul Judecătorilor din România, oraz skarga wniesiona przez CY na zarządzenie tego samego sędziego dyscyplinarnego z dnia 2 kwietnia 2018 r., podtrzymujące postępowanie dyscyplinarne prowadzone wobec CY przez

Inspekția Judiciară (zwana dalej „Inspekcją Sądową”) i nakładające na nią karę dyscyplinarną polegającą na pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu.

Przedmiot i podstawa prawna odesłania prejudycjalnego

Na podstawie art. 267 TFUE wnioskuje się o dokonanie wykładni art. 2 TUE, art. 19 ust. 1 TUE oraz art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Pytanie prejudycjalne

Czy wykładni art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 19 ust. 1 tego Traktatu oraz art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy dokonywać w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie interwencji sądu konstytucyjnego (organu, który zgodnie z prawem krajowym nie jest instytucją sadowniczą) w kwestii sposobu interpretacji i zastosowania przez sąd najwyższy aktów podkonstytucyjnych przy tworzeniu składów orzekających?

Przywołane przepisy prawa Unii

Artykuł 2 i art. 19 ust. 1 TUE.

Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

Przywołane przepisy prawa krajowego

Constituția României (konstytucja Rumunii), tytuł V „Curtea Constituțională” („Sąd konstytucyjny”) (art. 142–147) i dział 1 rozdziału VI „Autoritatea judecătorească” („Władza sadownicza”) tytułu III „Autoritățile publice” („Władze publiczne”) (art. 124–126).

Legea nr 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii (ustawa nr 317/2004 w sprawie najwyższej rady sadownictwa) opublikowana w *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr 628 z dnia 1 września 2012 r. z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, art. 1, 3 i 37–39, które stanowią, że CSM jest gwarantem niezależności sadownictwa oraz w których ustanawia się strukturę i funkcje CSM.

Legea nr 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (ustawa nr 303/2004 w sprawie statusu sędziów i prokuratorów) opublikowana w *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr 826 z dnia 13 września 2005 r. z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami:

- art. 98, który stanowi, że sędziowie i prokuratorzy podlegają postępowaniu dyscyplinarnemu za naruszenie obowiązków służbowych i za czyny godzące w prestiż wymiaru sprawiedliwości;

- art. 99 lit. o), zgodnie z którym nieprzestrzeganie przepisów dotyczących losowego przydziału spraw stanowi wykroczenie dyscyplinarne;
- art. 100, który w lit. e) stanowi, że jedną z kar dyscyplinarnych, jakie mogą zostać nałożone na sędziów i prokuratorów, jest pozbawienie prawa do wykonywania zawodu;
- art. 101, który stanowi, że kary określone w art. 100 są nakładane przez izby CSM.

Legea nr 304/2004 privind organizarea judiciară (ustawa nr 304/2004 w sprawie organizacji wymiaru sprawiedliwości), opublikowana w *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr 827 z dnia 13 września 2005 r. z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami:

- art. 29, w którym określa się funkcje Colegiul de conducere (zwanej dalej „radą zarządzającą”) przy Înalta Curte de Casație și Justiție (wysoki trybunał kasacyjny i sprawiedliwości, Rumunia; zwany dalej „ICCJ”), w tym zatwierdzenie Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă (rozporządzenia w sprawie organizacji i działania administracji);
- art. 32 i 33, dotyczące pięcioosobowych składów orzekających, w kolejnych wersjach analizowanych przez sąd odsyłający w uzasadnieniu odesłania prejudycjalnego.

Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a ICCJ (rozporządzenie w sprawie organizacji i działania administracji ICCJ), opublikowane w *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr 1076 z dnia 30 listopada 2005 r. z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, art. 28 i 29, dotyczące pięcioosobowych składów orzekających oraz procedury wyznaczania sędziów spośród nich.

Orzeczenie sądu konstytucyjnego Rumunii nr 685 z dnia 7 listopada 2018 r., opublikowane w *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr 1021 z dnia 29 listopada 2018 r.

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i postępowania przed sądem krajowym

- 1 Zarządzeniem z dnia 2 kwietnia 2018 r. Izba Dyscyplinarna Sędziów CSM podtrzymała postępowanie dyscyplinarne wszczęte przez Inspekcję Sądową przeciwko CY, sędzi Curtea de Apel București (sądu apelacyjnego w Bukareszcie), za popełnienie naruszenia dyscyplinarnego określonego w art. 99 lit. o) ustawy nr 303/2004, i nałożyła na nią karę pozbawienia prawa do wykonywania zawodu.

- 2 Sędzia dyscyplinarny stwierdził, że CY – która na rozprawie w dniu 22 stycznia 2016 r., kiedy została wyznaczona do udziału w rozprawie w sprawie składu orzekającego, mimo że dochodzenie w tej sprawie zostało rozpoczęte przez sędziego tytularnego już na rozprawie w dniu 30 października 2015 r. (po przesłuchaniu oskarżonych i dopuszczeniu dowodów), wyznaczyła kolejną rozprawę, niezgodnie z prawem wstrzymując rozpatrywaną sprawę, nakazując przeprowadzenie dalszych dowodów, zmianę kwalifikacji prawnej, uzyskanie dodatkowych zeznań oskarżonych i świadków, zezwalając na przeprowadzenie rozprawy i wreszcie wydając wyrok w pierwszej instancji – dopuściła się naruszenia dyscyplinarnego określonego w art. 99 lit. o) ustawy nr 303/2004, ponieważ zostały poważnie naruszone przepisy dotyczące losowego przydziału spraw.
- 3 Postanowieniem wydanym dnia 28 marca 2018 r. sędzia dyscyplinarny odrzucił jako niedopuszczalny dodatkowy wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w interesie CY, złożony przez stowarzyszenie Forumul Judecătorilor din România, stwierdzając, że nie wykazano istnienia rzeczywistego i aktualnego interesu.
- 4 Stowarzyszenie Forumul Judecătorilor din România i CY wnieśli skargi na postanowienie z dnia 28 marca 2018 r., a CY wniosła skargę na zarządzenie z dnia 2 kwietnia 2018 r.; skargi te zostały połączone przez sąd odsyłający, ICCJ.
- 5 Orzeczeniem sądu konstytucyjnego Rumunii (zwanego dalej „sądem konstytucyjnym”) nr 685 z dnia 7 listopada 2018 r. (zwanym dalej „orzeczeniem nr 685/2018”) przyjęto skargę wniesioną przez premiera rządu Rumunii i stwierdzono, że istnieje konflikt prawny o charakterze konstytucyjnym między parlamentem Rumunii, z jednej strony, a ICCJ, z drugiej strony, wywołany orzeczeniami rady zarządzającej ICCJ, począwszy od orzeczenia nr 3/2014, zgodnie z którymi tylko 4 z 5 członków pięcioosobowych składów orzekających zostało wyznaczonych w drodze losowania, wbrew przepisom art. 32 ustawy nr 304/2004 z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami wprowadzonymi przez Legea nr 255/2013 (ustawa nr 255/2013). Postanowiono, że ICCJ jak najszybciej powoła, w drodze losowania, wszystkich członków pięcioosobowych składów orzekających.
- 6 W następstwie tego orzeczenia, w dniu 9 listopada 2018 r., na mocy postanowienia rady zarządzającej ICCJ nr 137 z dnia 8 listopada 2018 r., zostali mianowani w drodze losowania członkowie pięcioosobowych składów orzekających na rok 2018.
- 7 Po opublikowaniu w dniu 29 listopada 2018 r. orzeczenia nr 685/2018, na mocy zarządzenia nr 1367 Izby Dyscyplinarnej Sędziów CSM z dnia 5 grudnia 2018 r. zostały przyjęte przepisy „zapewniające zgodność z wymogami określonymi w [orzeczeniu nr 685/2018]”.

- 8 W celu wykonania zarządzenia nr 1367 Izby Dyscyplinarnej Sędziów CSM z dnia 5 grudnia 2018 r. sędziowie rozpatrujący sprawę w składzie ustanowionym postanowieniem rady zarządzającej ICCJ nr 137 z dnia 8 listopada 2018 r. zarządzili, postanowieniem z dnia 10 grudnia 2018 r., wykreślenie sprawy w celu losowego przydzielenia jej do rozpatrzenia składowi sędziowskiemu, który zostanie ustalony w drodze losowania, zgodnie z zasadami zatwierdzonymi przez CSM na mocy wyżej wskazanego zarządzenia.
- 9 W dniu 13 grudnia 2018 r. w siedzibie ICCJ przeprowadzono losowanie w celu powołania członków pięcioosobowych składów orzekających na rok 2018, zgodnie z zarządzeniem nr 1367 Izby Dyscyplinarnej Sędziów CSM z dnia 5 grudnia 2018 r., po czym akta niniejszej sprawy zostały losowo przydzielone pięcioosobowemu składowi orzekającemu – Cywilny 3 – 2018 (skład orzekający w trybie prejudycjalnym).
- 10 W połączonych sprawach skarżąca CY podniosła zarzut niezgodności z prawem sędziowskich składów orzekających (twierdząc, że akta powinny być zostać przekazane składowi orzekającemu ustanowionemu na rok 2019), zarzut niezgodności z prawem zarządzeń Izby Dyscyplinarnej Sędziów CSM nr 1367 z dnia 5 grudnia 2018 r. i nr 1535 z dnia 19 grudnia 2018 r. oraz orzeczeń Rady zarządzającej ICCJ nr 2/2019, 157/2018 i 153/2018, zarzut niezgodności z prawem przedstawicielstwa Inspekcji Sądowej, drugiej strony postępowania, oraz zarzut niezgodności z konstytucją Rumunii przepisów art. 32 ustawy nr 304/2004 i Ordonanța Guvernului nr 77/2018 (dekretu ustawodawczego nr 77/2018).
- 11 W dniu 11 lutego 2019 r. skarżąca, CY, złożyła do akt wnioski do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Główne argumenty stron w postępowaniu przed sądem krajowym

- 12 CY twierdzi, że sąd konstytucyjny przekroczył swoje kompetencje, naruszając prawo CY do sprawiedliwego procesu. Gdyby sąd konstytucyjny nie dokonał ingerencji w działania sądu najwyższego Rumunii (zwanego dalej „sądem najwyższym”), zasada ciągłości składu orzekającego nie zostałaby naruszona, a sprawa zostałaby prawidłowo przydzielona jednemu z pięcioosobowych składów orzekających, ustanowionych, zgodnie z art. 32 ustawy nr 304/2004, w 2019 r.
- 13 Ponadto na mocy Legea nr 207/2018 (ustawy nr 207/2018) zmieniającej ustawę nr 304/2004 ustawodawca krajowy postanowił, że członkami składów orzekających w sprawach dotyczących odpowiedzialności sędziów mogą być tylko sędziowie specjalizujący się w tej dziedzinie. Obecność w składzie sędziów, którzy nie uzyskali specjalizacji w dziedzinie odpowiedzialności sędziowskiej, stanowi naruszenie przepisów prawa, w wyniku czego zostaje ustanowiony sędzia niespełniający wymogów określonych przez prawo.

- 14 Na mocy szeregu orzeczeń administracyjnych CSM podjęta z jednej strony decyzję o ustanowieniu trzech pięcioosobowych składów orzekających, a z drugiej o dalszym funkcjonowaniu, również w 2019 r., składów orzekających wybranych w drodze losowania w dniu 13 grudnia 2018 r., chociaż prawo krajowe określa, że na bieżący rok pięcioosobowy skład orzekający będzie ustalany w drodze losowania przeprowadzanego na początku roku. Kontynuacja działalności składu orzekającego po upływie przewidzianego prawem terminu stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 europejskiej konwencji praw człowieka, a w konsekwencji art. 47 Karty, co pociąga skutki dla art. 2 TUE.
- 15 Narzucając sądowi najwyższemu określone postępowanie, CSM, która jest organem administracyjnym, naruszyła zasady praworządności, podważając niezależność i bezstronność w wykonywaniu wymiaru sprawiedliwości, których sędzia ustanowiony na mocy prawa musi zawsze przestrzegać.

Zwięzłe uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 16 We wstępie do uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym sąd odsyłający przedstawia zmiany przepisów prawnych dotyczących pięcioosobowych składów orzekających.
- 17 Pięcioosobowe składy orzekające zostały wprowadzone po raz pierwszy do ustawodawstwa krajowego poprzez Legea nr 202/2010 (ustawę nr 202/2010), która zmieniła art. 32 i 33 ustawy nr 304/2004. Takie składy orzekające, zarówno w sprawach karnych, jak i cywilnych, zostały zorganizowane oddzielnie od izb ICCJ i pełnią funkcję sądów do spraw nadzoru sądowego przy sądzie najwyższym. Członkowie składu orzekającego byli powoływani przez prezesa ICCJ na początku każdego roku, a kierownictwo nad nimi sprawował przewodniczący ICCJ, wiceprzewodniczący lub przewodniczący izby.
- 18 Orzeczeniem nr 24 z dnia 25 listopada 2010 r. rada zarządzająca ICCJ, dostosowując rozporządzenie w sprawie organizacji i działania administracji ICCJ, wprowadziła zasadę, zgodnie z którą mianowanie pozostałych czterech członków pięcioosobowego składu orzekającego, z wyjątkiem przewodniczącego, nie odbywa się według uznania, lecz w drodze losowania.
- 19 Ustawa nr 255/2013 zmieniła art. 32 ustawy nr 304/2004 w sprawie organizacji wymiaru sprawiedliwości, ustanawiając na szczeblu prawnym zasadę losowania członków pięcioosobowych składów orzekających.
- 20 W związku z oczywistymi rozbieżnościami między art. 32 ust. 5 ustawy nr 304/2004, zgodnie z którym „na czele pięcioosobowego składu orzekającego stoi przewodniczący lub wiceprzewodniczący [ICCJ], jeżeli jest on członkiem składu, zgodnie z ust. 4, przewodniczący izby karnej lub członek najstarszy wiekiem, w zależności od przypadku”, a art. 33 ust. 1 tej samej ustawy, który stanowi, że „przewodniczący [ICCJ] lub, w razie jego nieobecności, wiceprzewodniczący, stoi na czele izb połączonych, pięcioosobowego składu orzekającego oraz –

w ramach izb – każdego składu orzekającego jeżeli uczestniczy w postępowaniu”, rada zarządzająca ICCJ przyjęła orzeczenie nr 3 z dnia 28 stycznia 2014 r. w celu zmiany i uzupełnienia rozporządzenia w sprawie organizacji i działania administracji ICCJ, które stanowi, że „na czele pięcioosobowych składów orzekających stoją, w zależności od przypadku, przewodniczący, wiceprzewodniczący, przewodniczący izby karnej lub członek najstarszy wiekiem”, a drogą losowania, w przypadku takich składów orzekających, wybierani są tylko pozostali czterej członkowie.

- 21 Ustawa nr 207/2018, zmieniająca art. 32 ustawy nr 304/2004, utrzymała zasadę, zgodnie z którą rada zarządzająca ICCJ zatwierdza na początku każdego roku liczbę i członków pięcioosobowych składów orzekających oraz wyeliminowała wcześniejsze nieścisłości, określając, że losowanie musi dotyczyć wszystkich członków pięcioosobowego składu orzekającego.
- 22 W następstwie tej zmiany ustawodawczej w dniu 4 września 2018 r. rada zarządzająca ICCJ przyjęła orzeczenie nr 89/2018, w którym wskazała, że „analizując przepisy art. 32 ustawy nr 304/2004 (...), w odniesieniu do działalności pięcioosobowych składów orzekających, większością głosów stwierdza, że przepisy nowej ustawy stanowią zasady organizacyjne dotyczące składów sędziowskich podlegających odrębnym regulacjom prawnym, ustanawianych »na początku każdego roku« i, przy braku przepisów przejściowych, mają zastosowanie od dnia 1 stycznia 2019 r.”.
- 23 W tym kontekście sąd konstytucyjny, do którego w dniu 2 października 2018 r. zwrócił się premier rządu Rumunii, przyjął orzeczenie nr 685/2018, stanowiąc w nim między innymi, że „mając na uwadze konstytucyjnie karalne postępowanie [ICCJ], za pośrednictwem rady zarządzającej, która nie ma charakteru gwarantującego prawidłowe przywrócenie ram prawnych działania pięcioosobowych składów orzekających, Izba Dyscyplinarna Sędziów [CSM], działając na podstawie jej prerogatyw konstytucyjnych i prawnych (...), ma obowiązek określić rozwiązania co do zasady w odniesieniu do przewidzianych przez prawo składów orzekających oraz zapewnić ich stosowanie”.
- 24 W następstwie tego orzeczenia CSM przyjęła zarządzenia nr 1367 z dnia 5 grudnia 2018 r. i nr 1535 z dnia 19 grudnia 2018 r. Na podstawie tych zarządzeń ICCJ przeprowadził losowanie nowych składów orzekających na 2018 r., które kontynuują swoją działalność również w 2019 r., chociaż w odniesieniu do przydzielonych spraw nie podjęto żadnych środków do końca 2018 r., ponieważ nastąpiło odejście od przyjmowanej do tego czasu linii orzeczniczej sądu najwyższego, zgodnie z którą, w przypadku gdy ustanowiony na rok skład orzekający nie zarządził podjęcia żadnych środków w danej sprawie do końca roku, skład orzekający był zmieniany, a sprawę przydzielano sędziemu wylosowanemu na nowy rok kalendarzowy.

- 25 Sąd odsyłający stwierdza, że w odniesieniu do zgodności interwencji sądu konstytucyjnego z art. 2 i 19 TUE oraz art. 47 Karty, w niniejszej sprawie pojawia się szereg problemów.
- 26 Pierwszym problemem jest status sądu konstytucyjnego i jego pozycja w systemie władz państwowych. W rzeczy samej sąd konstytucyjny nie jest instytucją sądowniczą, jako że nie stanowi części władzy sądowniczej, a przy mianowaniu jego członków ważną rolę odgrywa czynnik polityczny, ponieważ art. 142 ust. 3 konstytucji Rumunii stanowi, że spośród 9 członków sądu konstytucyjnego, „trzech sędziów mianuje izba deputowanych, trzech senat i trzech prezydent Rumunii”. Tak więc w organie, który musiał wydać orzeczenie w kwestii istnienia konfliktu konstytucyjnego pomiędzy władzą sądowniczą a władzą ustawodawczą, sześciu członków zostało powołanych przez władzę ustawodawczą, natomiast władza sądownicza nie miała żadnego udziału w ustanowieniu organu, który rozwiązał konflikt.
- 27 Drugi problem podniesiony w postępowaniu dotyczącym istnienia konfliktu prawnego o charakterze konstytucyjnym z władzą ustawodawczą dotyczy podmiotów, które mogą wszcząć tę procedurę. Zgodnie z art. 146 lit. d) konstytucji Rumunii postępowanie wszczyna się wyłącznie na wniosek prezydenta Rumunii, jednego z przewodniczących obu izb, prezesa rady ministrów lub przewodniczącego CSM.
- 28 Biorąc pod uwagę bardzo niejasne rozróżnienie między niezgodnością z prawem aktu prawnego a konfliktem o charakterze konstytucyjnym z władzą ustawodawczą, istnieją przesłanki do stworzenia, dla ograniczonej kategorii podmiotów prawnych, skargi w postępowaniu sędziowsko-administracyjnym lub środków zaskarżenia analogicznych do tych przewidzianych w ramach instytucji sądowych.
- 29 Można twierdzić, że w niniejszej sprawie chodzi o organy publiczne działające w interesie publicznym, jednak z drugiej strony należy zauważyć, że wszyscy skarżący z wyjątkiem przewodniczącego CSM to organy o charakterze politycznym. Jeśli połączyć ten aspekt z politycznym zaangażowaniem w powoływanie członków sądu konstytucyjnego, powstają przesłanki, aby przy wykorzystaniu tej luki prawnej ingerować w wymiar sprawiedliwości, w celach politycznych lub w interesie pewnych osób mających wpływy polityczne. Sąd odsyłający wskazuje w tym kontekście, że interwencja prezesa rady ministrów, w postaci orzeczenia nr 685/2018, miała miejsce w czasie, gdy przewodniczący izby deputowanych, pełniący również funkcję przewodniczącego partii rządzącej, wystąpił jako oskarżony w postępowaniu karnym wpisanym do rejestru pięcioosobowego sędziowskiego składu orzekającego w sprawach karnych.
- 30 Trzeci problem dotyczy rozróżnienia między *niezgodnością z prawem* czynu bądź działania a *konfliktem o charakterze konstytucyjnym* pomiędzy władzą sądowniczą a władzą ustawodawczą. „*Konflikt prawny o charakterze konstytucyjnym* pomiędzy władzą sądowniczą a władzą ustawodawczą, który nie jest

zdefiniowany przez konstytucję lub ustawodawstwo”, zakłada, zgodnie z orzecznictwem sądu konstytucyjnego, konkretne czynności lub działania, w wyniku których jedna lub więcej władz przejmuje uprawnienia, funkcje lub kompetencje, które zgodnie z konstytucją należą do innych władz publicznych, bądź zaniechanie władz publicznych polegające na stwierdzeniu braku kompetencji lub odmowie wykonania określonych czynności wchodzących w zakres ich obowiązków.

- 31 Sąd odsyłający uważa za problematyczny sposób, w jaki te ogólne uwagi stosuje się do konfliktu prawnego o charakterze konstytucyjnym z władzą ustawodawczą. W swojej działalności sądowniczej lub administracyjnej instytucje sądownicze są stale wzywane do interpretowania i stosowania aktów prawnych przyjętych przez ustawodawcę. Tymczasem brak spójności między wykładnią dokonywaną przez sądy a wolą ustawodawcy stanowi treść pojęcia *niezgodności z prawem*. Orzeczenie sądowe sprzeczne z prawem jest orzeczeniem niezgodnym z prawem, a akt administracyjny sprzeczny z prawem jest aktem niezgodnym z prawem, a nie wyrazem *konfliktu prawnego o charakterze konstytucyjnym z władzą ustawodawczą*. Środkiem zaradczym w takich przypadkach jest zastosowanie środków zaskarżenia lub, w zależności od przypadku, wniesienie skargi w postępowaniu sądowo-administracyjnym.
- 32 Sąd konstytucyjny zarzuca ICCJ, że zarówno w momencie przyjęcia orzeczenia nr 3/2014, jak i w momencie przyjęcia orzeczenia nr 89/2018, przejął on funkcje interpretacyjne wchodzące w zakres działalności sądowniczej, funkcje należące do składów orzekających. Zarzuca też, że wykładnia przepisów prawnych dokonana przez radę zarządzającą była sprzeczna z wolą ustawodawcy. Według sądu konstytucyjnego taki sposób postępowania stanowi nadużycie ze strony sądu najwyższego.
- 33 Sąd odsyłający wskazuje, że z jednej strony trudno jest zrozumieć ocenę, według której rada zarządzająca miałaby przejąć funkcje interpretacyjne należące do składów orzekających. Oczywiście jest, że z uwagi na fakt, iż rada zarządzająca pełniła na mocy prawa funkcje w zakresie tworzenia pięcioosobowych składów orzekających, zadanie to mogło być wykonywane wyłącznie na podstawie interpretacji właściwych przepisów prawnych. Nie było możliwe pozostawienie wykładni art. 32 ustawy nr 304/2004 w gestii składów orzekających, ponieważ – chronologicznie – najpierw konieczne było ustanowienie tych składów, co stanowiło zadanie rady zarządzającej.
- 34 Rada zarządzająca nie miała obiektywnie wyboru co do tego, czy interpretować przepisy art. 32 ustawy nr 304/2004, czy też nie, miała jedynie wybór pomiędzy różnymi interpretacjami tego tekstu legislacyjnego.
- 35 Jeśli chodzi o wykładnię, którą wybrała rada zarządzająca, w odniesieniu do orzeczenia nr 3/2014, nie można zaprzeczyć nieściśłości art. 32 ust. 5 w wersji ustanowionej ustawą nr 255/2013, którego literalna interpretacja była niemożliwa do przyjęcia, ponieważ stworzyłaby ona zróżnicowanie z jednej strony między

sytuacją przewodniczącego i wiceprzewodniczącego ICCJ, a z drugiej strony między sytuacją przewodniczącego izby karnej i członka najstarszego wiekiem. Fakt, że w kontekście, w którym norma nie była jasna i wymagała harmonizacji sprzecznych przepisów, sąd najwyższy, za pośrednictwem rady zarządzającej, opowiedział się za konserwatywną wykładnią, dającą pierwszeństwo takiemu znaczeniu prawa, jakie było najbliższe wcześniejszemu rozwiązaniu ustawodawczemu, nie może być interpretowany jako celowe sprzeciwienie się woli ustawodawcy.

- 36 Ponadto sąd konstytucyjny jedynie przeciwstawił interpretacji dokonanej przez sąd najwyższy swoje własne rozwiązanie w zakresie harmonizacji niejasnych przepisów prawa, rozszerzając również na przewodniczącego izby karnej uściślenie dokonane przez ustawodawcę wyłącznie w odniesieniu do przewodniczącego i wiceprzewodniczącego ICCJ.
- 37 Po stwierdzeniu, że wykładnia art. 32 ustawy nr 304/2004 w wersji obowiązującej po przyjęciu ustawy nr 207/2018, przyjęta przez sąd konstytucyjny, nie jest oczywista, sąd odsyłający podkreśla, że nie istnieje żaden element, który uzasadniałby twierdzenia o „siłowej postawie” sądu najwyższego i o „systematycznym sprzeciwie” wobec woli ustawodawcy. Sam fakt, że w kontekście, w którym przez cztery lata władza ustawodawcza nie podjęła żadnej próby wyjaśnienia swojej woli, a sąd najwyższy działał zgodnie z pierwotną interpretacją, nie może być traktowany jako postawa *systematycznego* sprzeciwu wobec woli ustawodawcy.
- 38 Sąd odsyłający dokonuje tych uściśleń, ponieważ sąd konstytucyjny oparł rozróżnienie między niezgodnością z prawem a konfliktem o charakterze konstytucyjnym z ustawodawcą na założeniu, że miało miejsce zamierzone, systematyczne naruszanie woli ustawodawcy. Sąd konstytucyjny wspomina o „systematycznym opieraniu się [ICCJ] na podstawowych założeniach sprzecznych z zasadą rozdziału władzy w państwie”.
- 39 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został skierowany do Trybunału Sprawiedliwości przede wszystkim w celu uzyskania wykładni pojęcia „praworządności” leżącego u podstaw art. 2 TUE, w odniesieniu do art. 19 TUE i art. 47 Karty, określającej, czy w sytuacji takiej jak w niniejszej sprawie działalność sądu najwyższego państwa członkowskiego może być kontrolowana i karana przez organ taki jak sąd konstytucyjny Rumunii.
- 40 Ponadto, mając na uwadze fakt, że sąd konstytucyjny, mimo iż nie jest częścią systemu instytucji sądowych i nie pełni funkcji orzeczniczej, zarządził przeniesienie kompetencji, które zgodnie z prawem należały do ICCJ, z instytucji sądowniczej na CSM, sąd odsyłający stwierdza, że arbitralna interwencja, podczas której przeprowadza się kontrolę zgodności z prawem działalności ICCJ, kontrolę zastępującą zgodne z prawem procedury sądowe (odwołania administracyjne, wyjątki proceduralne podnoszone w kontekście procesów sądowych itp.), może mieć negatywny wpływ nie tylko na niezawisłość sądownictwa, ale również na

podstawy praworządności w sensie, jaki Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przypisuje temu pojęciu, leżącemu u podstaw art. 2 TUE.

DOKUMENT ROBOCZY